

Paraisten kotiseutu- yhdistyksen uutiset

Puheenjohtajan palsta

Lena Långbacka
puheenjohtaja
puh: 040-556 9908
s-posti:
l.langbacka@parnet.fi

Museot ovat avoinna

Kotiseutumuseo
1.6.-31.8. ti-su 11-16

Teollisuusmuseo
4.7.-11.8. to-su 11-16

Vanhan Malmin
avoimet tuvat
27.8 klo 17-20

Järj: Saaristo-oppaat
www.saaristoguide.fi

Avoimet ovet
Museomäellä
25.8. ohjelmaa klo 13-15

Kotiseutuyhdistyksessä tapahtuu juuri nyt paljon positiivista! On ilahduttavaa, että kiinnostus paikallishistoriaa, kulttuuriperintöä ja perinteitä kohtaan on suurta. Jatkamme yhdessä museon ja yhdistyksen toiminnan kehittämistä.

Kotiseutututkijoiden ansiosta saamme tietää, ketkä ovat asuneet museomäen rakennuksissa. Ylle Villat-kutomisryhmä on innostunut esim. Paraisten sukasta, ja tänä kesänä myymälään tulee myyntiin sekä alkuperäisen sukan että kesäsukan uusia ohjeita. Puutarhassa voimme innostua kunnostetusta pihatieistä ja kaikista kevätukukista. Kesän aikana talojen viereen tehdään ajanmukaisia istutuksia. Vapaaehtoisten ansiosta olemme voineet järjestää erilaisia tapahtumia, esittelyjä ja aktiviteetteja.

Olemme myös uskomattoman iloisia ja kiitollisia siitä, että Leader-yhdistys I samma båt sekä Svenska kulturfonden ja Martha ja Albin Löfgrenin kulttuurisäätiö ovat myöntäneet avustuksia museomäen päärakennuksen kunnostamiseen. Hankkeen tavoitteena on siistiä pohjakerrosta ja parantaa sekä rakennuksen esteettömyyttä että tarkoitukseenmukaisuutta. Hanke on jo aloitettu

ja sen kesto on muutama vuosi. Sen pitäisi valmistua yhdistyksen 100-vuotisjuhlaan vuonna 2028 mennessä.

Museo avataan taas kesäksi 1.6. ja myös tänä vuonna tarjoamme erikoisohjelmaa joka keskiviikko kesä- ja elokuussa.

Tämän kesän näyttelyssä on teemana pöydän kattaukset. Pöydät ovat yhdistyksen omien jäsenten kattamia ja ovat saaneet vaikutteita eri aikakausilta ja toiminnoista. Tuttuun tapaan ohjelmaa on myös Varsinais-Suomen museopäivänä elokuun viimeisenä sunnuntaina.

Syyskuussa teemme retken Lohjalle, jossa tutustumme Lohjan museoon, kirkkoon ja Tytyrin elämyskaivokseen. Tästä tulee mielenkiintoinen vierailu kaupunkiin, joka monin tavoin muistuttaa Paraista. Tervetuloa mukaan!

Kaikki toimintamme on mahdollista kaikkien jäsenten, vapaaehtoisten, yhteistyökumppaneiden ja sponsoreiden ansiosta. Suuri kiitos teille kaikille ja toivottavasti näemme teidät museomäellä!

Lena Långbacka, puheenjohtaja

Kesän näyttelyt Ordenshemmet-talossa

Katamme pöytiä

Esillä on muun muassa Arabian kahvi- ja ruokailuastioita, kuten Ruska ja Kilta, Stig Lindbergin Berså, Jussin keramiikkaa, puolalaista posliinia ja itämainen teeastiasto.

Pöydät ovat yhdistyksen omien jäsenten kattamia ja ovat saaneet vaikutteita eri aikakausilta ja toiminnoista.

www.pargashembygdmuseum.fi/suomeksi

Keskiviikko-ohjelmat klo 13-15

- 5.6. Näyttely "Katamme pöytiä" avataan. Opi taittelemaan lautasliinoja.
- 12.6. Konsertti klo 19: Niklas Winter Trio. Hank Williams saaristotaivaan alla.
- 19.6. Puutarhapäivä Titin kanssa. Tehdään juhannusseppele.
- 26.6. Lasten museopäivä. Vanhanaikaista käsityötä ja askartelua.
- 7.8. Lasten ohjelmaa.
- 14.8. Tutustutaan eri puolajeihin.
- 21.8. Naulataan pärekattoja.
- 28.8. Kimpiastiatekniikkaa.

www.facebook.com/Pargasmuseum

Paraistensukka

Viime syksynä luimme Paraisten Kuulutuksista Kotiseutumuseon vapaaehtoisten kokouksesta, johon kuului myös kutomisryhmän perustaminen. Tähän kiinnitin huomiota ja lähdin sinne. Kokoelmista oli otettu esiin pari puna-vihreä-raidallisia sukkaa, joissa oli pitkät sukanvarret. Rosa Alexandra Holmberg Tiilihaasta oli lahjoittanut ne museolle vuonna 1931. Ensi silmäyksellä ne eivät mielestäni näyttäneet kovin jännittäviltä, vaikka niitä piti käsitellä silkkikäsineillä.

Aloimme tutkia niitä tarkemmin, ja sitten niistä tuli kiinnostavampia. Niiden kutominen aiheutti myös hieman päänsäryä, ja ongelma oli ratkottava. Näin pitkän sukan, melkein polvisukan, on seurattava säären muotoa, ja raitojen kutominen antaa kudokseen lovia, missä ker-

rokset alkavat ja päättyvät, joten on tärkeää sijoittaa kohtaamiskohdat mahdollisimman näkymättömiin.

Kaikki tämä on nyt ratkaistu, ja kehitämme eri langanlaatuja olemme valinneet Novitan Viola-langan Paraisten kesäsukkia varten, joissa on lyhyt varsi miesten ja naisten koossa. Pitkävartinen Paraisten sukka on neulottu Vuonue Oy:n yllästä suomalaisesta Wilhelmi-kampavillalangasta, vahvistettu ten-selillä, joka on kestävä vaihtoehto muille sukkalangoille, jotka on yleensä vahvistettu polyamidilla. Paraisten kesäsukan ja Paraisten sukan kaavat ja langat ovat myynnissä museokaupassa, kun museo avataan 1. kesäkuuta 2024.

Kutomisryhmän nimeksi tuli Ylle-Villat. Olemme kokoontuneet joka toinen tiistai 4.10.2023 lähtien. Ko-

koontumisissa olemme innostaneet toisiamme ja lisäksi tehneet omia tulkintojamme Paraisten sukasta. Museon joulutapahtumaa varten teimme pienen näyttelyn syksyn aikana kutomistamme tuotoksista, muun muassa pitkävartisia ja lyhytvartisia sukkaa, minisukkaa kirjanmerkeiksi, pipoja ja säärystimiä, joulukuusenpalloja ja pieniä sukkaa joulukuuseen ripustettavaksi.

Suunnittelemme tapaamisiemme jatkamista syksyllä. Teemana on kestävä kehitys, ajatuksena on käyttää ylijäämälankoja ja haluamme myös tutustua 50-luvun neuleisiin. Virkkauksesta näyttää muodostuvan syksyn trendikkäin tekniikka. Tule rohkeasti mukaan kaksikieliseen iloiseen porukkaamme!

Barbro Laurén

Ahvenanmaan ja Paraisten välinen kimpiastiayhteistyö

Tehokas viikonloppu, johon kuului runsaasti höyläystä, pidettiin 23.-24. maaliskuuta 2024 Paraisilla. Kyse oli kurssista "Kimpiastioiden valmistaminen", joka on Paraisten kotiseutuyhdistyksen ja Ahvenanmaan metsästys- ja kalastusmuseon välinen yhteistyöhanke. Kurssin tavoitteena oli kouluttaa joukko kiinnostuneita käsityöläisiä Ahvenanmaalta ja Paraisilta. Nämä käsityöläiset voivat myöhemmin osallistua erilaisiin museotapahtumiin esittelemällä tätä unohdettua saariston käsityötaitoa. Kurssiin osallistui neljä käsityöläistä Paraisilta ja kolme Ahvenanmaalta. Jo varhaisessa vaiheessa kävi selväksi, että kimpiastian valmistus on

Torleif Westerholm kaivertaa uria pohjalevyä varten kimpiastiaan med laggstråken.

vaativaa, eivätkä aloittelijat voi suoriutua siitä. Lisähaastetta tuotti sekin, että kimpiastian valmistajia on hyvin vähän. Kurssin kouluttaja, Pohjanmaalta oleva monitaitoinen käsityöläinen Torleif Westerholm myönsi, että hänkin on aloitteleva kimpiastian tekijä. Niinpä yksi kurssin tavoitteista oli kerätä yhdessä tietoa ja kokemusta tästä käsityötaidosta. Kimpiastian tekeminen on ikivanha tekniikka astioiden valmistamisesta puusta. Kimpiastia koostuu useista

puisista laudoista, "kimmeistä" jotka yhdessä muodostavat pyöreän tai soikean astian laidat. Kirveen ja veitsen lisäksi kimpien valmistukseen tarvitaan myös joitakin erikoistyökaluja. Kurssilla käytettäviä erikoistyökaluja olivat muun muassa vanteenkiristin, uurresaha, kalvin, pyöreä höylä ja kimpihöylä. Osa näistä työkaluista hankittiin museoihin kurssin jälkeen. Vaikka kurssilaiset työskentelivät ahkerasti, vain muutamat saivat astiansa valmiiksi viikonlopun aikana. Useimmat joutuivat lähtemään kotiin kimpien kanssa pussissa, jotta he voisivat koota ne myöhemmin.

Kurssin konkreettinen hyöty oli siinä, että osallistujat pystyvät nyt tarvittaessa korjaamaan rikkiäisiä kimpiastioita, mikä on arvokas taito. Lisäksi he ymmärtävät prosessia paremmin ja voivat siksi kertoa käsityöprosessista museoissa. Paraisten kotiseutumuseossa Atun mökisä on esillä kimpiastioiden valmistukseen liittyviä työkaluja. Kimpiastioiden valmistuksen työesittelyjä järjestetään museossa sunnuntaina 25. elokuuta ja keskiviikkona 28. elokuuta klo 13-15.

Marcus Lepola, museopedagogi

Yhdistyksen hallitus 2024: Lena Långbacka (puheenjohtaja), Magnus Sundman (varapuheenjohtaja), Malena Lassus (sihteeri), Tarja Suomi (rahastonhoitaja) sekä Dorrit Juslin, Marcus Lepola, Dara Vorselman ja Christel Söderholm (uusi/tiedottaja)

Oletko vahvistanut sähköpostiosoitteesi Deskyssä?

Olemme käyttäneet Desky-jäsenrekisteriä reilun vuoden ja lähetämme jäsenkirjeet ja laskutamme jäsenmaksut sähköpostitse järjestelmän kautta. Jos haluat pysyä ajan tasalla, on tärkeää, että lähetät osoitteesi osoitteeseen pargashembygd@gmail.com (jos et ole vielä tehnyt niin) ja vahvistat sen myös Desky-järjestelmässä.

HUOM! Tarkista roskapostikorisi, jos et löydä meiltä tullutta viestiä!

Muistathan maksaa jäsenmaksun?

Jäsenmaksu (15 €/vuosi) laskutetaan toukokuussa. Jos meillä on sähköpostiosoitteesi järjestelmässä, olet saanut laskun sitä kautta, jos et, saat sen tämän lehden liitteenä. Pysyväisjäsenenä sinun ei tarvitse huolehtia siitä, että maksat jäsenmaksun joka vuosi. Pysyväisjäsen 130 eur, liity nyt!

Pedagogiset kasvimaat

Sadonkorjuuaikoja Paraisten 4H:n kanssa

Puutarhaa ja museorakennuksia ympäröivää laajaa, kaunista viheraluetta hyödynnetään tulevaisuudessa entistä enemmän museotoiminnassa. Viljelyyn ja sadonkorjuuseen keskittyviä museopedagogisia toimintamalleja kehitetään. Tänä keväänä perustetaan erityyppisiä pieniä opetuskasvimaita, joissa viitataan rakennukseen ja aikakautteen, jonka läheisyyteen ne on sijoitettu.

Malmnasmökin viereen, jossa on 1940-luvun sisustus, teemme pienen palstan, jossa viljellään sotavuosien vaikeuksiin ja elintarvikepulaan liittyviä kasveja, kuten sikuria, tupakkaa ja nauriita. Lielahden mökin vieressä kasvatamme tekstiilikäsityöhön liittyviä kasveja, kuten pellavaa, hamppua, samettikukkia ja isokaunosilmiä, ja Kirjalan tilan taakse luomme viljelyalueen vanhoille viljoillemme. Puutarhatyötä johtaa puutarhuri Titti Edfelt ja joukko innokkaita vapaaehtoisia.

Anne Bergström

Jäsenmatka Lohjalle 6.9.2024

Kokopäiväretki

Huom! Opastukset ruotsiksi, tule mukaan kielikylpyyn!

Lohjalla on paljon yhhtäläisyyksiä Paraisten kanssa, mm. kalkkikivikaivos, sementtiteollisuus, 1400-luvulta peräisin oleva harmaakivikirkko ja kulttuurihistoriallinen museo.

Lähdemme matkaan Paraisten Bustikselta klo 8.00.

Lohjalla nautimme aamukahvit sekä saamme opastetun kierroksen Lohjan museossa. Siirrymme bussilla luonnonkauniiseen Vivamoon, joka on virkistys- ja konferenssitila jossa syömmme lounaan. Sen jälkeen käymme ainutlaatuisessa Pyhän Laurin kirkossa. Kohokohta, tai pikemminkin syväsukellus, on Tytyrissä, jossa kuljemme hissillä alas elämyskaivoksen maanalaiseen ympäristöön, jossa meidät opastetaan kaivoskäytävien läpi.

Paraisilla olemme noin klo 17.30.

Ilmoittautumiset viimeistään 6.8. matkanjohtajalle Magnus Sundmanille, magsun64@gmail.com tai 040-7584737.

Retken hinta on jäsenille 70€, ei-jäsenille 80€. Hintaan sisältyy bussimatkat, sisäänpääsymaksut ja opastukset, kahvit ja lounas.

Tervetuloa mukaan! Vähintään 20 osallistujaa.

Kotiseutumuseon kokoelmat näkyvissä Finna-hakupalvelussa

Paraisten kotiseutumuseon kokoelmissa on noin 7000 esinettä, jotka kertovat paikkakunnan tarinaa. Ne kertovat Paraisten asukkaiden elämästä usean sadan vuoden ajalta.

Museo hallinnoi myös valokuvakokoelmaa, joka koostuu noin 2000 valokuvasta, jotka kuvaavat pääasiassa ympäristöjä, rakennuksia ja toimintaa Paraisilla vuosilta 1890-2023. Vaativa työ esineiden luettelomiseksi ja valokuvaamiseksi

digitaalisesti kokoelmahallinta-ohjelma Ainan avulla on

käynnistynyt harjoittelijoiden ansiosta, jotka ovat saaneet Svenska kulturfonden-säätiön paikallishistoria-apurahoja. Myös museon valokuvakokoelmien digitalisointia koskeva työ alkoi tänä keväänä Museoviraston myöntämän apurahan ansiosta. Museon kokoelmista on jo noin 1 000 kohdetta löydettävissä Finna-hakupalvelussa, joka kokoaa aineistoa museoista, kirjastoista ja arkistoista eri puolilta Suomea.

Finna.fi-verkkopalvelussa voit käyttää hakusanaa Pargas/Parainen ja löytää runsaasti jännittävää aineistoa kotiseutumuseon kokoelmista.

Puinen eväsrasia kalalle ja lihalle Kyrkängistä.